

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžrk/12/2018
Identifikačné číslo spisu: 4016200661
Dátum vydania rozhodnutia: 16.05.2019
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4016200661.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a z členiek senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Eriky Šobichovej v právnej veci žalobkyne: Poľnohospodárska Pôda s.r.o., so sídlom v Bratislave, Sibírska 55, IČO: 44 138 369, právne zastúpená: LawService, s.r.o., so sídlom vo Zvolene, Stráž 3/223, IČO: 36 861 723, proti žalovanému: Okresný úrad Nitra, Odbor opravných prostriedkov, Referát katastra nehnuteľností, so sídlom v Nitre, Štefánikova trieda 69, za účasti: D. H., narodený XX. U. XXXX, bytom v U. - N., D. N. XXX/XX, v konaní o správnej žalobe proti rozhodnutiu žalovaného orgánu verejnej správy z 05. mája 2016 č. V 47/2016-2/Br: OU-NR-OOP5-2016/022862-2/Br k: V 5228/2015, konajúc o kasačnej sťažnosti žalovaného orgánu verejnej správy proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 27. júna 2018 č. k. 11S/168/2016-93, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovaného zamietla.

Žalobkyni priznáva právo na úplnú náhradu trov kasačného konania voči žalovanému.

Ďalšiemu účastníkovi konania právo na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej aj ako „správny súd“) rozsudkom z 27. júna 2018 č. k. 11S/168/2016-93 (ďalej aj ako „napadnuté rozhodnutie“ alebo „rozhodnutie správneho súdu“) zrušil rozhodnutie žalovaného orgánu verejnej správy z 05. mája 2016 č. V 47/2016-2/Br: OU-NR-OOP5-2016/022862-2/Br k: V XXXX/XXXX (ďalej aj ako „rozhodnutie žalovaného orgánu verejnej správy“), ktorým Okresný úrad Nitra, Odbor opravných prostriedkov, Referát katastra nehnuteľností (ďalej aj ako „žalovaný orgán verejnej správy“) zamietol odvolanie účastníka správneho konania (žalobkyne v konaní pred správnym súdom) a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Nitra, Katastrálneho odboru z 24. marca 2016 č. V XXXX/XXXX-XX (ďalej aj ako „rozhodnutie prvoinštančného orgánu verejnej správy“), ktorým Okresný úrad Nitra, Katastrálny odbor (ďalej aj ako „prvoinštančný orgán verejnej

správy“) zastavil v súlade s ustanovením § 31b ods. 1 písm. f) zákona č. 162/1995 Z. z. konanie o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na podklade kúpnej zmluvy č. 2015/6/C26 uzavretej medzi D. H. a žalobkyňou, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti parcely registra „C“ parcelné číslo XXXX, orná pôda o výmere 1539 m² v katastrálnom území M. a tiež rušil rozhodnutie prvoinštančného orgánu verejnej správy a vrátil vec prvoinštančnému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie. Správny súd žalobkyni priznal právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Účastníkovi pribratému do konania správny súd náhradu trov konania nepriznal.

2. Žalovaný orgán verejnej správy podal riadne a včas proti rozhodnutiu správneho súdu kasačnú sťažnosť (ďalej aj ako „podaná kasačná sťažnosť“ alebo „kasačná sťažnosť žalovaného orgánu verejnej správy“), v ktorej sa domáhal aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „kasačný súd“) zrušil napadnuté rozhodnutie a podľa povahy veci vrátil vec správneému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastavil. Žalovaný orgán verejnej správy napadol rozhodnutie správneho súdu podanou kasačnou sťažnosťou v celom rozsahu z dôvodu podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. g/ Správneho súdneho poriadku - súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. f/ Správneho súdneho poriadku - súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (nepribratie aktuálneho vlastníka predmetnej nehnuteľnosti do konania).

3. K podanej kasačnej sťažnosti sa listom z 21. decembra 2018 vyjadrila prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalobkyňa a žiadala aby podanú kasačnú sťažnosť kasačný súd zamietol ako nedôvodnú.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný podľa ustanovenia § 21 písm. a/ Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 438 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (ustanovenie § 443 Správneho súdneho poriadku a ustanovenie § 444 Správneho súdneho poriadku), oprávnenou osobou na podanie kasačnej sťažnosti (ustanovenie § 442 Správneho súdneho poriadku), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (ustanovenie § 439 Správneho súdneho poriadku), kasačná sťažnosť má predpísané náležitosti (ustanovenie § 445 ods. 1 Správneho súdneho poriadku a ustanovenie § 57 Správneho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti podľa ustanovenia § 440 Správneho súdneho poriadku, ustanovenia § 441 Správneho súdneho poriadku a ustanovenia § 453 Správneho súdneho poriadku a postupom podľa ustanovenia § 455 Správneho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania, keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na webovom sídle kasačného súdu (www.nsud.sk) podľa ustanovenia § 137 ods. 4 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 452 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, po neverejnej porade senátu (ustanovenie § 137 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 452 ods. 1 Správneho súdneho poriadku) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť žalovaného orgánu verejnej správy je potrebné zamietnuť.

5. Predmetom konania pred kasačným súdom je rozhodnutie o podanej kasačnej sťažnosti žalovaným orgánom verejnej správy proti rozhodnutiu správneho súdu, ktorým správny súd zrušil rozhodnutie žalovaného orgánu verejnej správy z 05. mája 2016 č. V 47/2016-2/Br: OU-NR-OOP5-2016/022862-2/Br k: V XXXX/XXXX, ktorým Okresný úrad Nitra, Odbor opravných prostriedkov, Referát katastra nehnuteľností zamietol odvolanie účastníka správneho konania (žalobkyne v konaní pred správnym súdom) a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Nitra, Katastrálneho odboru z 24. marca 2016 č. V XXXX/XXXX-XX, ktorým Okresný úrad Nitra, Katastrálny odbor zastavil v súlade s ustanovením § 31b ods. 1 písm. f) zákona č. 162/1995 Z. z. konanie o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na podklade kúpnej zmluvy č. 2015/6/C26 uzavretej medzi D. H. a žalobkyňou, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti parcely registra „C“ parcelné číslo XXXX, orná pôda o výmere 1539 m² v katastrálnom území M. a tiež rušil rozhodnutie prvoinštančného orgánu verejnej správy a vrátil vec prvoinštančnému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie.

6. Podľa ustanovenia § 464 ods. 1 Správneho súdneho poriadku ak kasačný súd rozhoduje o kasačnej sťažnosti v obdobnej veci, ktorá už bola predmetom konania pred kasačným súdom, môže v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázať už len na obdobné rozhodnutie, ktorého prevzatú časť v odôvodnení uvedie.

7. Kasačný súd po podrobnom preštudovaní predloženého súdneho spisu a pripojených administratívnych spisov zistil, že rozhodovanie o kasačnej sťažnosti je vecou obdobnou, ktorá bola predmetom konania pred kasačným súdom vo veci sp. zn. 4Sžrk/19/2018, preto kasačný súd vo svojom odôvodnení rozhodnutia len poukazuje na svoje obdobné rozhodnutie - rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. januára 2019 sp. zn. 4Sžrk/19/2018, s ktorým sa plne stotožňuje a konštatuje, že argumentácia žalovaného orgánu verejnej správy v podanej kasačnej sťažnosti nie je spôsobilá vyvrátiť dôvody, na základe ktorých správny súd zamietol jeho žalobu a ďalej uvádza prevzatú časť obdobného rozhodnutia.

8. „16. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle ust. § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 137 ods. 2 a 3 SSP).

17. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

18. Podľa § 438 ods. 1 SSP kasačnou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

19. Podľa § 453 ods. 1 SSP kasačný súd je viazaný rozsahom kasačnej sťažnosti; to neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý kasačnou sťažnosťou nebol dotknutý.

20. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

21. Predmetom súdneho prieskumu v prejednávanej veci bolo rozhodnutie žalovaného č. Vb 38/2016-4/To, OU-NR-OOP5-2016/018389-4, V XXXX/XXXX zo dňa 17.05.2016, ktorým ako odvolací orgán zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru zo dňa 17.02.2016, č. V XXXX/XXXX-XX o zastavení katastrálneho konania o návrhu na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v katastrálnom území M. vedenej na liste vlastníctva č. XXXX ako parcela registra C č. XXXX - orná pôda o výmere 15.749 m² v podiele 1/1, na základe kúpnej zmluvy č. 2015/6/A46 zo dňa 18.06.2015, uzavretej medzi p C. R., ako predávajúcim a žalobcom ako kupujúcim, v znení Dodatku č. 1 zo dňa 17.07.2015.

22. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti žalovaného rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/171/2016-85 zo dňa 14.02.2018, ktorým zrušil rozhodnutie žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky žalobcu sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

23. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu bolo posúdenie, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti, po preskúmaní rozsudku krajského súdu a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu. Tieto závery spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním najvyšší súd stotožňuje, považujúc právne posúdenie veci

krajským súdom za správne.

25. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 175/1999 Z. z., tento zákon upravuje zjednodušenie usporiadania vlastníckych vzťahov potrebných na prípravu stavieb, ktoré sú významnou investíciou a postup orgánov štátnej správy pri vydávaní osvedčenia o významnej investícii.

26. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 175/1999 Z. z., príslušné ministerstvo predloží vláde na schválenie návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii na základe žiadosti podniku, ktorá spĺňa podmienku podľa § 1 ods. 2 písm. a/, § 1 ods. 3 písm. a/ alebo písm. b/ do 60 dní od podania žiadosti, ktorá obsahuje náležitosti podľa § 2b ods. 2.

27. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 175/1999 Z. z., príslušné ministerstvo vydá osvedčenie o významnej investícii do 15 dní od schválenia návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii vládou. Ak vláda návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii neschváli, príslušné ministerstvo žiadosť zamietne.

28. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z., na pozemok a stavby na ňom, na ktorom sa má realizovať významná investícia podľa § 1 ods. 3, vzniká zo zákona predkupné právo štátu dňom schválenia návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii vládou. Predkupné právo štátu sa zapisuje do katastra nehnuteľností na návrh príslušného ministerstva. Predkupné právo štátu nie je iným právom k pozemkom a stavbám.

29. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. katastrálneho zákona, kataster nehnuteľností (ďalej len "kataster") je geometrické určenie, súpis a popis nehnuteľností. Súčasťou katastra sú údaje o právach k týmto nehnuteľnostiam, a to o vlastníckom práve, záložnom práve, vecnom bremene, o predkupnom práve, ak má mať účinky vecného práva, ako aj o právach vyplývajúcich zo správy majetku štátu, zo správy majetku obcí, zo správy majetku vyšších územných celkov, o nájomných právach k pozemkom, ak nájomné práva trvajú alebo majú trvať najmenej päť rokov (ďalej len "právo k nehnuteľnosti").

30. Podľa § 4 ods. 1, 2 katastrálneho zákona, práva k nehnuteľnostiam sa do katastra zapisujú vkladom práv k nehnuteľnostiam do katastra (ďalej len "vklad"), záznamom práv k nehnuteľnostiam do katastra (ďalej len "záznam") a poznámkou o právach k nehnuteľnostiam v katastri (ďalej len "poznámka"). Zápisom práv k nehnuteľnostiam sa rozumie vklad, záznam a poznámka.

31. Podľa § 22 ods. 1 katastrálneho zákona, v katastrálnom konaní sa zapisujú práva k nehnuteľnostiam, rozhoduje sa o zmenách hraníc katastrálnych území, o prešetrovaní zmien údajov katastra, o oprave chýb v katastrálnom operáte a o obnove katastrálneho operátu.

32. Podľa § 22 ods. 5 katastrálneho zákona, v katastrálnom konaní sa postupuje podľa všeobecných predpisov o správnom konaní, ak tento zákon alebo iný zákon neustanovuje inak.

33. Podľa § 28 ods. 1, 2 katastrálneho zákona, práva k nehnuteľnostiam zo zmlúv uvedené v § 1 ods. 1 sa zapisujú do katastra vkladom, ak tento zákon neustanovuje inak. Práva k nehnuteľnostiam uvedené v § 1 ods. 1 vznikajú, menia sa alebo zanikajú vkladom do katastra, ak tento zákon neustanovuje inak.

34. Podľa § 31 ods. 1 katastrálneho zákona, okresný úrad preskúma zmluvu z hľadiska, či obsahuje podstatné náležitosti zmluvy, či je úkon urobený v predpísanej forme, či je prevodca oprávnený nakladať s nehnuteľnosťou, či sú prejavy vôle dostatočne určité a zrozumiteľné, či zmluvná voľnosť alebo právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené, či zmluva neodporuje zákonu, či zákon neobchádza a či sa nepriechi dobrým mravom. Pri rozhodovaní o vklade prihliada okresný úrad aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu.

35. Podľa § 31 ods. 3 katastrálneho zákona, ak sú podmienky na vklad splnené, okresný úrad vklad povolí; inak návrh zamietne.

36. Podľa § 31a ods. 1 písm. c/ katastrálneho zákona, konanie o návrhu na vklad sa preruší, ak bol účastník konania vyzvaný, aby v určenej lehote predložil verejnú listinu alebo inú listinu, ktorá potvrdzuje právo k nehnuteľnosti, alebo aby odstránil nedostatky návrhu, prípadne jeho príloh.

37. Podľa § 31b ods. 1 písm. f/ katastrálneho zákona, konanie o návrhu na vklad sa zastaví, ak účastník konania v určenej lehote neodstránil nedostatky návrhu na vklad, prípadne jeho príloh.

38. Podľa § 34 ods. 1 katastrálneho zákona, práva k nehnuteľnostiam uvedené v § 1 ods. 1, ktoré vznikli, zmenili sa alebo zanikli zo zákona, rozhodnutím štátneho orgánu, príklepom licitátora na verejnej dražbe, vydržaním, prírastkom a spracovaním, práva k nehnuteľnostiam osvedčené notárom, ako aj práva k nehnuteľnostiam vyplývajúce z nájomných zmlúv, zo zmlúv o prevode správy majetku štátu alebo z iných skutočností svedčiacich o zverení správy majetku obce alebo správy majetku vyššieho územného celku sa do katastra zapisujú záznamom, a to na základe verejných listín a iných listín. Záznamom sa zapisuje i zmena poradia záložných práv z dohody záložných veriteľov o poradí ich

záložných práv rozhodujúcim na ich uspokojenie.

39. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

40. Podľa § 3 ods. 5 správneho poriadku, rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

41. Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

42. Konanie o povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností predstavuje rozhodovací procesný postup, pri ktorom okresný úrad, ako správny orgán, na základe predložených písomných podkladov podľa § 31 ods. 1, 2 katastrálneho zákona, posudzuje skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu. Výsledkom tohto procesného postupu je rozhodnutie o povolení vkladu alebo rozhodnutie o zamietnutí návrhu na vklad (§ 31 ods. 3 katastrálneho zákona).

43. Predpokladom povolenia vkladu vlastníckeho práva k pozemku do katastra nehnuteľností na základe zmluvy v predmetnom prípade bolo splnenie podmienok ustanovených v § 31 ods. 1 katastrálneho zákona, v zmysle ktorého okresný úrad preskúma zmluvu z hľadiska, či obsahuje podstatné náležitosti príslušného zmluvného typu, či je úkon urobený v predpísanej forme, či je prevodca oprávnený nakladať s nehnuteľnosťou, či sú prejavy vôle dostatočne určité a zrozumiteľné, či zmluvná voľnosť alebo právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené, či zmluva neodporuje zákonu, zákon neobchádza alebo sa neprieči dobrým mravom. Pri rozhodovaní o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností prihliada okresný úrad aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu.

44. Z obsahu pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dňa 02.07.2015 bol prvostupňovému správne orgánu doručený návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe kúpnej zmluvy č. 2015/6/A46, uzavretej dňa 18.06.2015 medzi predávajúcim p. C. R. a kupujúcim - žalobcom, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností bližšie špecifikovaných v predchádzajúcich častiach tohto rozhodnutia. Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň považoval za nesporné, že dňa 08.07.2015 bol uznesením vlády SR č. 401 schválený návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii na realizáciu stavby „Výbudovanie strategického parku“, pričom dňom 08.07.2015 vzniklo v súlade s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. zákonné predkupné právo štátu, ktoré sa okrem iného vzťahovalo aj k nehnuteľnostiam, tvoriacim predmet kúpnej zmluvy zo dňa 18.06.2015, v znení Dodatku č. 1 zo dňa 17.07.2015. Dňa 22.07.2015 bola správne orgánu prvého stupňa doručená žiadosť o zápis predkupného práva štátu zo strany Ministerstva hospodárstva SR, zaevidovaná pod č. Z 5113/2015. Dňa 27.07.2015 žalobca doložil k predmetnej kúpnej zmluve Dodatok č. 1 zo dňa 17.07.2015.

45. Na základe vyššie uvedených skutočností mal Najvyšší súd Slovenskej republiky za preukázané, že správny orgán prvého stupňa v čase svojho rozhodovania o povolení vkladu vlastníckeho práva k vyššie špecifikovaným nehnuteľnostiam (28.07.2015) disponoval informáciou o vzniku predkupného práva štátu vo vzťahu k predmetným pozemkom. Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň v tejto súvislosti konštatuje, že zastáva obdobný názor, ako Krajský súd v Nitre, a to, že vychádzajúc zo znenia ustanovenia § 31 ods. 1 katastrálneho zákona, bolo povinnosťou správneho orgánu, rozhodujúceho o povolení vkladu vlastníckeho práva, obligatórne prihliadať na existenciu zákonného predkupného práva štátu, ako aj skúmať skutočnosť, či štát predkupné právo uplatnil.

46. Predmetný záver potvrdzuje aj rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý vo svojich rozhodnutiach opakovane zhodne konštatoval, že správny orgán je pri rozhodovaní o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností povinný prihliadať aj na existenciu predkupného práva štátu a toto právo posudzovať ako skutkovú a právnu skutočnosť, ktorá by mohla mať vplyv na povolenie vkladu (rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžrk/3/2018 zo dňa 03. júla

2018, sp. zn. 6Sžrk/3/2018 zo dňa 18. mája 2018, sp. zn. 3Sžrk/5/2017 zo dňa 30. mája 2018, sp. zn. 1Sžr/103/2012 zo dňa 09. apríla 2013).

47. „Neprihliadnutie okresného úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na existenciu predkupného štátu podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z., obmedzujúceho zmluvnú voľnosť povinného z tohto predkupného práva pri zamýšľanom prevode dotknutej nehnuteľnosti, ako na skutočnosť, ktorá má vplyv na povolenie vkladu, je podľa kasačného súdu v rozpore s účelom a cieľmi zákona č. 175/1999 Z. z. a porušením § 31 ods. 1 katastrálneho zákona. Uvedené platí aj vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu, keď okresný úrad je povinný skúmať, či po uzavretí zmluvy do rozhodnutia o povolení vkladu nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžrk/3/2018 zo dňa 03. júla 2018)

48. Skutočnosť, že konajúci správny orgán sa v prejednávanej veci existenciou predkupného práva štátu, ktoré vzniklo priamo na základe zákona č. 175/1999 Z. z. k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi p. C. R. (predávajúcim) a žalobcom (kupujúcim), zaoberal, nebola sporná, čo potvrdil aj Krajský súd Nitre v odôvodnení svojho rozhodnutia. Za nesprávnu považoval krajský súd formu preverovania vôle štátu využiť, resp. nevyužiť svoje zákonné predkupné právo, ktorú správny orgán zvolil, a to prostredníctvom požiadavky adresovanej účastníkom správneho konania na preukázanie tejto skutočnosti (predložením príslušných listín), ako aj následný procesný postup správneho orgánu, spočívajúci vo vydaní procesného rozhodnutia o zastavení konania o návrhu na vklad podľa § 31b ods. 1 písm. f/ katastrálneho zákona. Krajský súd považoval postup správneho orgánu prvého stupňa za chybný z dôvodu, že listinu s uvedeným obsahom mu účastníci katastrálneho konania nemohli predložiť, keďže listinou so žiadaným obsahom nedisponovali a ani nemohli disponovať, keďže neboli oprávnení takúto listinu vystaviť a túto si mohli vyžiadať len od príslušného orgánu štátu.

49. Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval v tejto súvislosti za dôležité zdôrazniť, že správne konanie (a vychádzajúc z ustanovenia § 22 ods. 5 katastrálneho zákona aj konanie katastrálne) je ovládané zásadou materiálnej pravdy, na základe ktorej rozhodnutia správnych orgánov musia vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci. Z obsahu predmetnej zásady vyplýva, že správny orgán je povinný vykonávať dokazovanie tak, aby boli náležite objasnené všetky rozhodujúce okolnosti dôležité pre posúdenie veci (úplnosť zistenia), pričom musí zároveň zabezpečiť, aby skutkové zistenia, ktoré boli vyvedené z vykonaného prešetrenia, v čo najväčšej možnej miere zodpovedali skutočnosti (presnosť zistenia). Za účelom získania čo najkomplexnejšieho katalógu podkladov pre rozhodnutie, správny poriadok v ustanovení § 32 ods. 3 zakotvuje štátnym orgánom, orgánom územnej samosprávy, fyzickým osobám a právnickým osobám explicitne povinnosť poskytnúť správne orgánu súčinnosť pri získavaní potrebných informácií a podkladov.

50. Na základe vyššie uvedených skutočností možno konštatovať, že v prejednávanej veci bolo povinnosťou správneho orgánu prvého stupňa postupovať tak, aby bol skutočný stav veci zistený presne a úplne, pričom za týmto účelom si mal správny orgán obstarat' potrebné podklady pre svoje rozhodnutie, čo podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nezrealizoval. Kasačný súd zdôrazňuje, že pod úplnosťou zistenia podkladov pre rozhodnutie je potrebné rozumieť stav, kedy boli vykonané všetky prešetrenia a dôkazy, ktoré majú pre danú vec rozhodujúci význam, čo v predmetnom prípade nebolo naplnené, pretože správny orgán sa uspokojil s konštatovaním, že účastníci konania nepreukázali listinami skutočnosť, že štát svoje predkupné právo k pozemkom tvoriacim predmet kúpnej zmluvy zo dňa 18.06.2015, v znení Dodatku č. 1 zo dňa 17.07.2015 nevyužil a túto skutočnosť vyhodnotil ako dôvod na zastavenie konania podľa § 31b ods. 1 písm. f/ katastrálneho zákona bez toho, aby vyvinul vlastnú iniciatívu v snahe zabezpečiť si náležité podklady pre svoje rozhodnutie (a to napriek existencii rozsiahlych kompetencií, ktoré mu zákon na tento účel priznáva).

51. Po vyhodnotení všetkých vyššie uvedených aspektov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k obdobnému záveru, ako krajský súd, a to, že správny orgán zvolil nesprávny procesný postup pri preverovaní využitia, resp. nevyžitia predkupného práva za strany štátu, keď vyzval účastníkov katastrálneho konania na predloženie listín preukazujúcich skutočnosť, že štát svoje predkupné právo nevyužil, pričom nepredloženie takejto listiny v stanovenej lehote vyhodnotil ako dôvod na postup podľa 31b ods. 1 písm. f/ katastrálneho zákona, teda na zastavenie konania z dôvodu neodstránenia

nedostatkov návrhu na vklad v zmysle výzvy obsiahnutej v rozhodnutí správneho orgánu prvého stupňa č. V 5241/2015-14 zo dňa 13.10.2015 o prerušení konania o návrhu na vklad práva do katastra nehnuteľností podľa § 31a písm. c/ katastrálneho zákona.

52. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že správny orgán svojim postupom konal v rozpore so zásadou materiálnej pravdy, keď nerešpektoval zákonnú požiadavku zistiť skutočný stav veci čo najúplnejšie a najpresnejšie, čím došlo k porušeniu ustanovenia § 32 ods. 1 správneho poriadku.

53. Vo vzťahu ku kasačnej námietke žalovaného, podľa ktorej krajský súd v napadnutom rozsudku rozhodol nad rozsah a dôvody podanej správnej žaloby, čo bolo v rozpore s § 134 ods. 1, ods. 2 SSP, Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že túto považuje za nedôvodnú. Je síce pravdou, že žalobca v podanej správnej žalobe namietal, resp. spochybňoval predovšetkým povinnosť správneho orgánu prihliadať na existenciu predkupného práva štátu v konaní o návrhu na vklad vlastníckeho práva a následné skúmanie jeho uplatnenia štátom, k čomu zaujal krajský súd protichodné stanovisko ako žalobca, avšak napriek tejto skutočnosti nemožno spochybniť správnosť postupu krajského súdu, ktorý danú vec skúmal a hodnotil komplexne a po zistení nesprávnosti procesného postupu v konaní správneho orgánu, ktoré predchádzalo vydaniu žalobou napadnutého rozhodnutia, toto zrušil. Uvedený záver o vecnej správnosti rozsudku krajského súdu potvrdzuje aj samotný obsah podanej správnej žaloby, z ktorej vyplýva, že táto napáda jednak nezákonnosť rozhodnutia, ako aj nezákonnosť postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu tohto rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu nemožno podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky označiť postup krajského súdu za rozporný so zásadou iudex ne eat ultra petita partium (sudca nech nejde nad návrhy strán).

54. Vzhľadom na vyššie uvedené možno vyhodnotiť ako neopodstatnenú taktiež námietku týkajúcu sa priznania práva na plnú náhradu trov konania žalobcovi, ktorú žalovaný odôvodnil tým, že žalobca mal v konaní úspech len čo do žalobného petitu, pričom pokiaľ ide o žalobné dôvody, nemal žalobca úspech žiadny, preto podľa názoru žalovaného v danom prípade existovali dôvody hodné osobitného zreteľa na nepriznanie trov konania (príp. len ich čiastočné priznanie podľa § 167 ods. 3 SSP).

55. Základná zásada, z ktorej súd vychádza pri rozhodovaní o náhrade trov správneho konania, je zásada úspechu v konaní. Aplikácia ustanovenia § 167 ods. 3 písm. a/ SSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v situáciách, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd vyhodnotí, že v danej veci existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, pričom výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania, a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich kritérií je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi konania a aby neodporovalo dobrým mravom. Po zvážení a následnom vyhodnení okolností daného prípadu dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k názoru, že skutočnosť, že krajský súd zrušenie rozhodnutia odôvodnil nesprávnym procesným postupom správneho orgánu, pričom vo zvyšku žalobných dôvodov nedal žalobcovi za pravdu, nemožno označiť ako dôvod hodný osobitného zreteľa pre priznanie nároku na náhradu trov žalovanému.

56. Pokiaľ ide o ostatné námietky žalovaného obsiahnuté v podanej kasačnej sťažnosti, tieto vyhodnotil Najvyšší súd Slovenskej republiky taktiež ako nedôvodné, nespôsobilé zmeniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. K námietke týkajúcej sa nesúladu v označení žalovaného v záhlaví a vo výroku rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že nejde o vadu, ktorá by mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. V danom prípade ide o zrejmu nesprávnosť, ktorú môže krajský súd odstrániť postupom podľa § 143 SSP.

57. Vzhľadom na skutočnosť, že v priebehu konania vyšli najavo nové skutočnosti, majúce podstatný vplyv na prejednávajúcu vec, úlohou správnych orgánov v ďalšom konaní bude spoľahlivo, presne a úplne zistiť skutočný stav veci, predmetnú vec následne opätovne posúdiť a rozhodnúť, pričom správny orgán bude povinný pri zaobstarávaní podkladov potrebných pre svoje rozhodnutie postupovať dôsledne s náležitou starostlivosťou.

58. Po vyhodnení závažnosti kasačných námietok žalovaného vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd

Slovenskej republiky v zmysle ustanovenia § 461 SSP konštatoval, že nezistil dôvod na to, aby vyhovel kasačnej sťažnosti žalovaného a preto ju zamietol.“

9. V tejto súvislosti kasačný súd zdôrazňuje závery a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 54/2018 podľa ktorých zmluvná voľnosť vlastníkov pozemkov, ku ktorým sa viaže zákonné predkupné právo štátu (ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), je obmedzená priamo zo zákona, a teda vlastníci dotknutých pozemkov sú povinní v prípade ich zamýšľaného predaja tieto prednostne ponúknuť na kúpu štátu. Neprihliadnutie katastrálneho úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva z kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností na existenciu inštitútu zákonného predkupného práva štátu, ktoré obmedzuje zmluvnú voľnosť povinného subjektu, je v rozpore s účelom a cieľmi zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a porušením zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, a to i vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo ex lege až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

10. Námietky žalovaného orgánu verejnej správy vyhodnotil preto kasačný súd ako nespôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia správneho súdu. Z uvedeného dôvodu kasačný súd kasačnú sťažnosť žalovaného orgánu verejnej správy podľa ustanovenia § 461 Správneho súdneho poriadku ako nedôvodnú zamietol.

11. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žalobkyni, ktorá mala v konaní o kasačnej sťažnosti úspech, priznal nárok na úplnú náhradu trov kasačného konania voči žalovanému orgánu verejnej správy (ustanovenie § 467 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 167 ods. 1 Správneho súdneho poriadku). Žalovanému orgánu verejnej správy kasačný súd nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, keďže nebol v konaní o kasačnej sťažnosti úspešný a ani to nemožno spravodlivo požadovať (ustanovenie § 467 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 168 Správneho súdneho poriadku). Ďalšiemu účastníkovi konania kasačný súd náhradu trov kasačného konania nepriznal, nakoľko mu v kasačnom konaní nebola uložená povinnosť, s plnením ktorej by mu trovy kasačného konania vznikli (ustanovenie § 467 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 169 Správneho súdneho poriadku).

12. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.